

ایلیک عثمانلی سکه‌لری حقیقده

۱۱۷۱ده «سکه» ده وفات ایدن «نائلی عبدالله پاشا» نك [عثمانلی مؤلفلری، ج ۳، ص ۱۰۲] «مقدمه قوانین تشریفات» [خصوصی کتبخانه مزده و مختلف استانبول کتبخانه لرنده نسخهلری واردلر] آدلی اثرنده «فی السکه» سرلوحه‌سی آلتنده برمیخت مخصوص واردلر. بو بحث عثمانلی دولتی سکه‌لرینه عائد کوجوک برپارچه‌سی، شیمدی‌یه قدر عثمانلی مسکو کاتیله توغل ایده نلرک هرزه دنسه نظر دقتنه چارپا مشدر. غالب و خلیل ادهم بکرك قانالوغرلیله میر آلا‌ی علی بکک تاریخ انجمنی مجموعه سنده منتشر قیمتلی مقاله لرندن صوراء، بونک بو یوک بر اهمیتی حائر اولمایه جنی پک طبیعی ایسه ده، مؤلفک «ادریس بتلیسی» دن نقلاً ویردیکی معلومات، «سلطان اورخان» سکه‌لری حقیقده «علی بک» طرفندن ایلری سورولن نقطه نظری تأیید ایتدیکنندن بروجهرزیر عیناً نقلی فائده‌لی کوردک :

[دولت علیه عثمانیه ظهورینه کلنجه اکثر دراهم سلجوقیه و هندو عراقین و مغاربه و افرنج سکه‌لری جاری ایدی . سلطان اورخان غازی بیدیوز بکرمی آلتی تاریخنده بروسه‌نی فتح ایدوب قوت تامه تحصیل ایتدکده ایکنجی سنه وضع قوانین والبسه و کسوة متنوعه تعیین ایدوب بیدیوز بکرمی طقوزده نقوده سکه ضرب ایلدی و سائر سکه‌ایله مسکوک ایدی ناسده اولان نقوده تعرض ایتدی . «ادریس بتلیسی» خطله محرر بر مجموعه ده کوردم ، سلطان اورخانک سکه‌سی بر وجهنده «المجاهد فی سبیل الله السلطان اورخان» و بروجهنده «ضرب بیروسا» و تاریخ هجرت یازیلش ایدی دیو روایت ایدر. فاتح استانبول سلطان محمدخان مرحومک سکه‌سی بر وجهنده «ضارب النصر؟ (ضارب النصر) صاحب العز والنصر فی البر والبحر» و بروجهنده «سلطان محمدخان ابن السلطان مرادخان ضرب قسطنطنیه و تاریخ» یازلش ایدی. تاسلطان سلیمان خان غازی عصرینه کلنجه بوسیاق اوزره سکه لنوب علی روایة سلطان سلیم ثانی عصرنده بعض مقربلر القاسیله، جدم سلطان سلیم خان حضر تلی دیار مصر و عربستانه و عراق عرب و عجمه و بحر سفید و سیاهه الحاصل روم ایلی و آناطولینک ممتاز ممالکنه مالک اولمق حسیله سکه لرنده سلطان البرین و خاقان البحرین عنوان یازمق مناسب ایدی، دیوب، کندولر قبریس فتحند نصکره اول عنوان ایله سکه ضربنه فرمان بو یوردیلر . و سلطان سلیمان خان غازی حضر تلیک سکه سیله حالا موجود التون کوردک، «سلطان البرو خاقان البحر» عنوانیه یازار ، بوروایتک صحتنه دلالت ایدر . و سکه لرنده عز نصره تعبیری سلطان سلیم اول عصرنده قانون اولمشدر دیرلر، ولی وقتنا هذا سکه هایون پادشاهی منوال محرر اوزره اولان رسم معتبر اوزره قرار داده در .]

بوراده مؤلف ایلیک عثمانلی سکه سنک ۷۲۹ده ضرب ایدیلدیکی حقیقده «تاج التواریخ» دن اعتباراً «کنه الاخبار، روضة الابرار، تقویم التواریخ، الخ . . .» کی اثر لرنده عموماً قبول

ایدیلن روایتہ اتباع ایتشدرکہ، بوتون بوروایتارک «ادریس بتلیسی» یہ دایاندینی آکلاشیلپور۔ مؤخر مؤلفردن یالکز «خیرالله افندی» ایلك سکه نك ۷۲۸ محرمنده ضرب ایدیلدیکنی سویلر سده، هیچ برماخذ کوسترمز [ج ۳، ص ۶۶ - ۶۷] . «ادریس بتلیسی» نك بالذات یازدینی مجموعده ایلك عثمانلی سکه سی حقنده کی سطرلری نقل ایدن «نائلی عبدالله پاشا» نك بو افاده سی سایه سنده، اورخان سکه لری حقنده شونتیجه لره کله بیلیرز :

۱. — المزده موجود ایلك عثمانلی سکه سی، توحید و علی بکار طرفندن پك دوغرو اولارق ادعا ایدیلدیکی وجهله، ۷۲۷ تاریخنده بروسده باصیلان سکه در [تاریخ انجمنی مجموعہ سی، ۴۸، ص ۳۵۶ - خلیل ادهم، مسکوکات عثمانیه، ص ۳] .

۲. — خیرالله افندینک ناصل بروثیقه یه استناد ایتدیکی آکلاشیلپور۔ بو تاریخی سلجوقی درهملرینک منع تداولنه مبدأ اولارق قبول ایتک خصوصسنده علی بکک طرز استدلالی [تاریخ مجموعہ سی، ۴۸، ص ۳۶۲] چوق عندی و مشکو کدر . بالخاصه نائلی عبدالله پاشانک «سائرسکه ایله مسکوک ایدی» ناسده اولان نقوده تعرض ایتدی» دیمه سی، خیرالله افندینک «منع تداول» حقنده کی - منبجی مجهول - افاده سنی ده ضعفه دوشورمکده در . «نائلی پاشا» نك بوروایتی ده یه «ادریس بتلیسی» مجموعہ سنندن آلماسی پك محتملدر .

۳. — «ادریس بتلیسی» نك بانذات کوردیکنی سویله دیکی سکه مطلقا ۷۲۹ تاریخنده بروسده مضروب اولدینی چهلته، مومالیه سکه ضربنک بوسنه طرفنده بروسده اولدینی ادعا ایتیش و بو ادعا الكصوک مورخلره قدر انتقال ایتشدر .

۴. — ادریسک کوردیکی سکه ده «سلطان» عنواننک موجودیتی، غالب ادهم بکک بو خصوصده کی مخالف ادعالرینی قوتلهرد ایتمکده وانکلیر موزه سنده اورخانه عائد سلطان لقبلی سکه لرک - علی بکک پك دوغرو مطالعه سی وجهله - اوکا عائدیتنی میدانه قویمقده در . «برنجی مراد» ک و «یلدیرم بایزید» ک نادر اولقبه برابر «سلطان» لقبلی سکه لریته تصادف ایدیله سی، اودورده یازیلش بعض اثرلرده اورخانه «سلطان» عنواننک اضافه اولونماسی، حتی بعض اوانی اوزرنده بیله اورخانک بولقبنه تصادف ایدیله سی [سلطان عنوانی حقنده «اقدام» غزته سنده نشر ایتدیکم مقاله لره و خلیل ادهم بکک یه اوراده مندرج مکتوبنه مراجعت] هب بونی مؤیددر .

۵. — «ادریس بتلیسی» نك کورمش اولدینی سکه لردن هنوز اله کچمه دیکی کی،

« اولیاچلی » نك بالذات كوردیكنی سویله دیکی [ج ۱ ، ص ۵۵۶] ۷۳۰ ده « ایصاله » ده مضروب سكه‌لرده هنوز تصادف ایدیله مه مشدر .
 ایشته « نائلی عبدالله پاشا » نك یالکز بو مسئله حقنده کی معلوماتی شایان دقتدر .
 اونی تعقیب ایدن فاتح و سلیم ثانی سكه‌لری و « عز نصره » تعبیری حقنده کی بیانات، تصحیح و تعدیله محتاجدرکه، الله موجود قاتالوغلر سایه‌سنده پك قولای قابل اولان بومسئله حقنده سوزی اوزآه‌یی زانڈ كورویورز .

کوبیلی زاده محمد فؤاد

« کرمان بکلیکی » تاریخنه عاڈ

محترم خلیل ادهم بکک « غربی آناطولیده سلجوقیلرک وارثلری » عنوانلی مهم رساله‌سنده « کرمان بکلیکی » حقنده ویریلن معلومات، بو سلاله تاریخی حقنده شیمدی‌یه قدر یاییلان تدقیقاتک پک کوزهل بر خلاصه‌سیدر. مقدا بونلره عاڈک مهم کتابه‌لری نشر ایتمش اولان مؤلف، احمد توحید بککه پروفیسور مورتمانک مؤخر مقاله‌لرندن ده استفاده ایتمشه‌ده، مع‌الاسف، بوتون آناطولی بکلکلیکی تاریخنده کی وضوح‌سزلق و ترددلردن بوامارت تاریخی‌ده هنوز قورتولامامشدر. بو خصوصده المزه کچن بعض معلوماتی « آناطولی بکلکلیکی تاریخنه عاڈ نوطار » آدلی مقاله‌مزه برلاحقه اولمق اوزر، نشر ایدیورز .

۱. — « افلاکی » ده موجود بر روایت، « چلی یعقوب بک » ک « کوتاهیه » ده « امیر عارف چلی » یه انتسابی کوسترمکده‌در: بومنقبه‌ده، « چلی عارف » ک « لادیق » ده « علم‌الدین بازاری » صحرا‌سنده اوردو قورمش اولان کرمان بکی « علیشیراوغلو » نی زیارته کیتدیکنی، جاهل برآدام اولان بو امیرک « چلی » یه حرمت ایتمکه برابر، صرف صفوت وجهالتندن، درویشلر قرآن و برطاقم صوفیانه شعرلر اوقورکن کندی اسیرلریله مشغول اولمق کی لا ابالیانه حرکتلرده بولوندیغنی، « امیر عارف » ک بو حاله پک زیاده حدتله‌نوب